СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 86. — Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 13 квітня 1932. — VOL. XL. — No. 86. — Jersey City, N. J., Wednesday, April 13, 1932. — THREE CENTS.

ПОЗБУВАЮТЬСЯ ВАРТІСНИХ ПАПЕРІВ З ВЛАСНОЇ ВОЛІ, КАЖЕ ҐВИТНІ

ВАШИНҐТОН. — „Ди Сенат Бенкінґ енд Коренсі Коміті" переводить доходження в справі надзвичайного спаду вартости цінних паперів, на біржі. Назагал приписують це спекулянтам, котрі ґрають на знижку цін, себто так званим „ведмедям".

Для вияснення цього покликано між іншими і Ричарда Ґвитнія, президента нюйорської біржі. Зізнаючи, Ґвитні подав, що „ведмеді" не спричинили останньої знижки паперів, яка ще далі продовжується. Це, каже Ґвитні, публика продає з власної волі. І то випродає папери до цеї міри, що здається, наче би люди хотіли „позбутися цілого краю". Ґвитні доказує, що підчас депресії біржевий оборот спекулянтів на знижку виносив заледви 5% усього обороту. Властиву паніку викликує на біржі на думку Ґвитнія, таки сама публика, котра випродує дуже часто папери під впливом якогось переполоху, чи з конечности.

ФЕДЕРАЛЬНІ ПЛАТНІ ЗНИЖАТЬ НА 11%.

ВАШИНҐТОН. — Нема звідки дістати потрібних грошей на покриття буджетового недобору, тому прийде таки до зменшення платень федеральних урядовців на 11%.

Знижка обійматиме платні, які виносять річно $1,000 і вище.

ДОСЛІДЖУВАТИМУТЬ ВИДАТКИ ФАРМЕРСЬКОЇ РАДИ.

ВАШИНҐТОН. — Фармерська Рада видала майже цілих $50,000,000, які їй передав конґрес, а тепер сенат домагається, щоби вона виказала, на що видано ті гроші, а зокрема домагається вияснення щодо побирання деякими членами Ради платень, які виносили річно від $25,000 до $75,000.

ЗАСИПАЛО ПОПЕЛОМ 400 МИЛЬ ПРОСТОРУ.

САНТІЯҐО (Чіле). — Населення, яке живе недалеко гір Андів, перелякалося, коли почуло громовицю і не знало звідки вона походить. Зпочатку думали, що це певно вибухла нова революція, та що гук походить від артилерії. Але вкінці переконалися, що це гудять так сильно вулькани в Андах. З вибухаючих кратерів вже куриться дим, а й мете попелом, який засипує величезні простори, на яких 400 миль довкруги гір. Населення, яке мешкає по містах, покидає хати і переноситься на поля, бо боїться землетрусу.

ІСТОРІЯ З ВИПЛАЧЕННЯМ ВИКУПУ ЗА ЛИНДБЕРҐОВУ ДИТИНУ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Джан Кондон, спенсіонований учитель публичної школи, оголосив в газетах про те, що це він посередничив між Линдберґом і тими, котрі викрали Линдберґового сина, в справі виплати викупу в сумі $50,000.

Він описує, як зійшовся по оголошенню в ґазеті з висланником бандитів і як йому виплатив гроші, та як Линдберґ по 8 годинах перерви, згідно з умовою, мав знайти сина на малім яхті, але його в умовленім місці не знайшов.

Д-р Кондон подає, що Линдберґ домагався звороту дитини при вплаті викупу, але бандити не годилися на таку умову і Линдберґ вкінці уступив. Від часу, як бандити забрали гроші, минуло вже кілька днів, але нема ніякої вістки про них.

Поліція має якісь дані думати, що дитина Линдберґів жива. Знову в Ґрініч, у стейті Конетикот, власниця пекарні дістала двадцять-доляровий банкнот, який був у викупі, що його виплатив Линдберґ. Як тільки вона звернула на цей банкнот увагу, пані, яка його принесла, вийшла зі склепу, сіла в автомобіль, яким кермував шофер, і зникла.

ЛІКАРІ НАРІКАЮТЬ НА ЗАРОБІТКИ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Лімен Ґросмен, директор хірурґічного відділу в „Ню Йорк Ситі Госпител", каже, що по міських шпиталях не можна лікарям брати ніякої заплати, особливо в таких випадках, у яких хорий має право до відшкодування на підставі „Воркменс Компензейшен Акт". Він твердить, що вивчитися на лікаря, значить видати $28,000. Знову практикувати медицину 30 або й 40 літ, значить не дістати звороту виданих на науку грошей й вмирати банкротом. Платня лікарів по шпиталях, каже Ґросмен, є тільки 4 центи більша на годину від платні, яку побирають ті, що чистять вікна, бо столярі, пльомбери чи електриціни є далеко ліпше платні ніж лікарі.

БЕЗ ВАРАНТУ НЕМА РЕВІЗІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Ди Суприм Корт вирішив, що прогибіційні аґенти не мають права по арештуванню переводити ревізію й шукати того, з чого можна би евентуально дізнатися про нарушення прогибіції. Для такої ціли мусять вони мати спеціяльний дозвіл на ревізію. Сам арешт не може бути претекстом для ревізії. В дозволі на ревізію мусить теж бути зазначено, що саме треба перешукати, а видавати його можна тільки тоді, коли є докази, що при ревізії можна дістати те, чого шукається.

ДОМИ ЗАБАВИ ДЛЯ БІДНИХ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ.

Директор тюрми Сінґ Сінґ каже, що треба основувати клюби для найбідніших хлопців і дівчат, де вони без заплати могли би знайти відпочинок у вільних хвилях, а тоді буде менше злочинства.

ЗАБРАЛИ З ВИСТАВИ МУЗИКУ.

Аматорський гурток читальні „Просвіти" в Митниці, пов. Скалат, влаштував у Юзефівці в домі п. Марка Куриди (там міститься читальня) виставу з забавою. Зараз на початку вистави прийшов до хати, де відбувалася вистава, вчитель з Митниці, Бронислав Нусбавм, з поліцаїнтом і забрали музику для себе на баль, який влаштували з нагоди польських запустів. Для свого балю внесли цілий заколот у виставі. Але аматори нічого собі з того не робили і таки поставили виставу. Вистава пройшла з великим успіхом і принесла більший, як сподівалися, дохід. Це було найкращою відповідю на те, що з української вистави забрали музику.

ЖІНКИ МОЖУТЬ ДОВШЕ ПЕРЕБУВАТИ У ВОДІ.

Між побережем Анґлії і Франції лежить 35 кільометрів широкий канал, що зветься Ля Манш. Що найславніші пливаки і пливачки пробували переплисти цей канал. Замітне, що багато більше жінок переплило цей канал, а ледви кількох мущин. Учені в цей спосіб пояснюють це явище. Жіночий організм краще видержує довге перебування в зимній морській воді, бо жіноче тіло має більші поклади товщу, який хоронить організм перед зимном. Мущина скорше мерзне в морській воді, це його ослаблює і він не має сили доплисти до берега.

СТРАШНА ПРИГОДА.

Смішне смішним, добрі люди, але часом побіч смішного в людській буденщині зайде таке, що аж мороз поза шкірою почуєш. От послухайте.

Дня 19. лютого ц. р., в год. 10. вечора, заходить якийсь подорожній до солтиса села Перемиль, горохівського повіту (Волинь) та просить його переночувати. Солтис призначив йому хату в недалекого господаря. Господар, кремезний, з великими вусами й бородою, привитав подорожнього та вгостив, чим хата багата, а потім відступив йому на спання маленьку теплу хату.

Подорожній почав щойно дрімати, як почув на дворі якийсь гамір, неначеб до хати заходило багато людей. По хвилі хтось потихеньки відчиняє двері до хати, де спав подорожній. Той настрашився — дивиться: до хати входить якийсь чоловік з ліхтаркою і великим ножем. Підходить до ліжка, заглядає, чи подорожній спить і простягає руку з ножем. Подорожній зірвався на рівні ноги, вхопив за руку з ножем і в крик. Позбігалися люди з другої хати, зчинився гармідер, рух. Що таке?

А справа була проста. До господаря зійшлися гості, — треба їх якось вгостити. Над ліжком, на якому спав подорожній, висіло сало і господар прийшов собі його врізати. А з того — бачите, що вийшло? От як то недалеко від смішного та до страшного.

СЕЛЬРОБІВСЬКА ЯЗВА.

Село Ванівка, пов. Коросно, на Лемківщині, є чисто сельробівське. Є там і кооператива „Єдність" і читальня ім. Качковського і читають часописи, але самі сельробівкі. Ніби назверх видається те село культурне, але, на жаль, у серцях людей є сама гниль, брак віри і релігії, брак національного духа і через те село упадає в щораз більшу моральну пропасть.

Недавно тамошній священик в порозумінню з видилом читальні розписав тайне голосування, чого собі члени бажають для добра читальні, села, церкви і народу. Були такі члени, що дійсно чогось доброго бажали, а були й такі, що бажали, щоби в життю ніколи не бачив священика, щоби в селі що друга хата була к..., а що третя хата коршма, а де читальня, там щоби був... публичний дім і багато інших бажань, що аж встидно було читати і дальше на голос не читали. Українців ненавидять, бо кажуть, що вони Бога розпяли, бо на хресті є написано інці (Ісус Назарянин, цар іюдейський), тобто Українці. Сельробівські провідники голосять боротьбу проти панів і попів і довели до того, що тепер селянина й робітника, який своїми власними руками й ревною працею доробився чогось ліпшого, називають буржуєм, завидують йому й ненавидять його. Без релігійного виховання молоде покоління так розпустилося, що тепер один другого боїться — боїться за власне життя і добро, а з сусіднього села бояться люди перейти через Ванівку. Свідомі похитують на це головами й кажуть: Сельроби самі собі лиху дорогу стелять.

СОБАКИ ВОЖІЯМИ ДЛЯ СЛІПИХ.

В Берліні є вже 1,000 псів, які служать провожатими для сліпих воєнних інвалідів.

ПРОХАЧ ЗЛОЖИВ СОБІ 25 ТИСЯЧ ЗОЛОТИХ.

У Польщі в селі Мазурцікі, пйотрковського повіту, помер 90-літній прохач В. Рибацевич. У нього під периною знайшли невеличку квоту: 25 тисяч золотих. Єдиний нащадок, якому ці гроші лишаються, це 65-літній син Петро, також прохач. Велика сума так його зворушила, що він захворів на серце.

СКІЛЬКИ ТРЕБА ЧАСУ, ЩОБИ З ДЕРЕВА ЗРОБИТИ ПАПІР.

Один власник німецької фабрики паперу хотів довідатися, скільки треба часу, заки пень дерева переміниться в часопис. Він приказав зрубати недалеко фабрики три дерева в 7. год. 5 мінут рано. Обдерли з дерева кору і зараз відіслали до фабрики. Вона перемінилося так скоро в плинну деревляну масу, що вже в 9. год. 40 мінут передполудnem вийшов з машини перший звій часописного паперу. Цей папір перевезли негайно самоходом до друкарні, віддаленої 4 кільометри від фабрики. В друкарні зараз ужили його на печатання часопису. В одинайцятій годині передполуднем вже продавали на вулиці часопис, випечатаний з дерева, зрубаного в годині 7.35 мінут. Отже за 3 години і 25 мінут читали люди в місті найновіші звідомлення на папері з дерева, що його годину ще ранком пишалися і давали тінь.

ПОКИДАЮТЬ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

Хор зі села Мізюринців, пов. Кременець, вислав делеґацию до консисторії в Кремянці з проханням, щоби йому дали дозвіл співати в Загаєцькому монастирі по українськи. Консисторія такого дозволу не дала. Тоді делеґація заявила, що переконалась остаточно, як московська церковна влада ставиться до Українців та що домагання Українців є голосом „вопіющих у пустині", тому заявляє, що парохіяни села Мізюринців покидають православну церкву та переходять на ґреко-католицький обряд.

ЧОРНИЙ СНІГ.

В часі останніх заверюх впався у Бучачині сніг грубою верствою якогось чорного пилу. Самородні вчені старалися пріяно це явище виснити, а люди гомоніли, що це заповідає великий врожай. Цей пил мабуть вульканічного походження, як і болотяний дощ, що падав літом у багатьох місцевостях.

ЧЕРЕПАХАМ ҐАЗ НЕ ШКОДИТЬ.

Цікаве спостереження зробили недавно на одному з кораблів, що приплили з Персії до Бремену в Німеччині. Після виладування транспорту збіжа треба було дезінфектувати корабель від ріжних комах і тому напустили у нього дуже трійливого газу, а всіх моряків висадили на беріг. Але один з них привіз був з собою дві більші черепахи і в поспіху забув їх на кораблі. Спостерігся щойно на суші, віжалував страту, але по перевітренню корабля знайшов свої черепахи на превелике диво живими. Вони залізли були під шафу, а тепер ще рухалися. По кількох годинах прийшли до себе і досі живуть, хоч людині досить було дихнути кілька разів тим газом, щоби вмерти.

ПОДРУЖНІЙ ТРИКУТНИК.

Жінка Івана Лабанціва, сина Михайла, у Мразниці (повіт Дрогобич) була палкою молодичкою і поза плечима мужа шукала собі любовників. Одного разу муж зловив її на „горячім вчинку" з п. Вольовичем. Тоді нагнав невірну жінку, яка пішла до свого коханця і там замешкала. Але по якімсь часі перепросилася з мужем і вернулася до нього. Та незадовго дійшло між ними до сварки і муж, подратований поведенням жінки, пробив її 5-кратно ножем. У важкому стані відвезли її до шпиталя в Дрогобичі, а він помандрував у тюрму.

НАЙСТАРША КНИЖОЧКА.

Найстарша книжка, яка заховалася до наших днів, походить з 3350 року перед Христом. Написана вона в Єгипті на листках папірусу і списані в ній науки про тодішні звичаї. Між іншим на однім листку написана така наука: „Якщо ти розумний чоловік, старайся про свій дім, люби свою жінку, живи її, вбирай і прикрашуй, бо в тім має вона уподобання. Обсипай її пахощами, втішай її, як довго ти живеш. Не будь супроти неї жорстоким у поведенню. Радісним настроєм більше осягається, ніж дикою силою. Свіжий є тоді її відих і жваве її око. Радо хоче вона мешкати в твоїм домі і з охотою та любовю працювати в нім".

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПЯТИЛІТКА ДАЛІ ШКУЛЬДИГАЄ

НЕ ВИКОНАНО ПЛЯНІВ ЗДОБУВАННЯ ВУГЛЯ. ХОЧУТЬ СКРІЗЬ ЗАПРОВАДИТИ ПОТОГОННУ СИСТЕМУ ПРАЦІ.

МОСКВА (СССР) — Ґазета „Правда" бє на тривогу з того приводу, що пляни здобування вугля в першім кварталі біжучого року не виконані. Вугля здобуто лише 86.9% проти плянів пятилітки. Така недостача здобуття вугля дуже відемно відбивається на всіх галузях радянської промисловости та зриває пляни виконання пятилітки в такій навіть головнішій індустрії, як металюрґічна.

Ґазета домагається мобілізації робітництва на вугляному фронті й за всяку ціну збільшення видобування вугля. Невдачу у виконанню плянів пятилітки в углянім промисловости ґазета ставить на рахунок некваліфікованого робітництва, на невміле керування майнами, а також того, що робітникам не платиться по скількости здобутого ними вугля, а поденно. Ґазета домагається, щоб негайно впроваджено в угольній промисловости платню робітникам не по годинам і дням, як тепер, а відповідно до виконаної праці, себто установлення системи „піс ворк".

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ ЗНИЩЕННЯ ТЕНКІВ ВАЖКОЇ АРТИЛЕРІЇ ТА ҐАЗІВ У ВІЙНІ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Посол Ґібсон поставив в імени американської делеґації на конференцію по обеззброєнню заяву, в якій домагається знищення таких засобів війни, як тенки, важка рухома артилерія та ґази. Його пропозицію підтримують Німці та Швайцарці, а також інші малі держави, котрі не мають досить їх устатковань для війни. Зате великі держави, як Анґлія та Італія, а особливо Франція, стрінули цю пропозицію зимно.

Особливо для Франції видається неможливим усунути із засобів війни тенки та рухому важку артилерію, бо, на думку французьких воєнних авторитетів, лише цим Франція зможе успішно себе оборонити від німецької інвазії. У всякому разі американську заяву принято до відома й вона буде видрукувана в матеріялах конференції та розіслана всім делеґатам для студіювання.

МРІЮТЬ ПРО ЗБЛИЖЕННЯ З АМЕРИКОЮ.

МОСКВА (СССР). — Ґазета „Ізвєстія" містить статтю К. Радека, в якій він говорить, що можливе скоре зближення між Америкою та радянщиною. Радек думає, що американський секретар Стимсон буде вести про це у Женеві розмови з большевицьким комісарем Літвіновом.

Між іншим Радек пише, щоб Японія звернула на це увагу, бо через її аґресивну політику на Далекому Сході радянська Росія буде тепер старатися знайти собі приятелів у такій капіталістичній державі як Америка, що не зазіхає на радянську територію.

ТРОЦЬКОГО ВИПРОШУЮТЬ З ТУРЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН (Німеччина).—Турецький уряд заявив Троцькому, що Туреччина буде дуже задоволена, коли Троцький знайде собі іншу державу для постійного життя в ній. Турецький уряд нагадує, що він дав Троцькому дозвіл на тимчасове перебування в Туреччині, поки він дістане візу до іншої держави.

Недавно Троцький старався дістати візу до Чехословаччини, але чехословацький уряд не побажав мати на своїй території такого „високого" гостя й відмовив йому візи.

НАПРУЖЕНІСТЬ МІЖ АНҐЛІЄЮ И ІРЛЯНДІЄЮ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Міністер доміній Томас повідомив палату послів, що він відповів на ноту Де Валери про відмову Ірляндії скласти присягу на вірність анґлійському королеви, що Анґлія твердо стоїть на тому, що анґлійсько-ірляндський договір, який обовязує Ірляндію до такої присяги, не може бути змінений одною стороною. Крім того Анґлія не думає тепер починати з Ірляндією якінебудь розмови про зміну цього договору.

Заяву Томаса стрінуто гучними оплесками всіх членів палати послів. Відомо також, що й Де Валера не думає зміняти свого рішення, а тому в анґлійсько-ірляндських взаєминах наступила кріза.

РУМУНІЯ ПЕРЕД БАНКРОЦТВОМ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — В обох палатах парляменту посли домагаються від уряду припинення плачення процентів від закордонних позичок, а разом з тим виплати утримання державним урядникам, які вже кілька місяців не одержують платні. Міністер фінансів заявив, що він сподівається скоро порозумітися з кредиторами, які очевидно дадуть можливість Румунії тепер не платити процентів.

Це, на думку міністра, дасть можність урядови виплатити утримання своїм урядникам.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОЯВИ НЕЧИСТОЇ СОВІСТИ

З Кентокі, де від довшого часу ведеться вуглевий страйк, знову приходить вістка про новий факт хуліганства. Громада „віґілянтів", себто самовстановлених сторожів публичного безпеченства, напала на ґрупу студентів та інструкторів з Комонвелт Каледж у Міні, Аркензо, побила їх та вигнала з дистрикту. Така доля стрінула студентів і вчителів за те лише, що вони хотіли подивитися, в яких умовинах жиють вуглеві робітники.

Не перший це раз таке трапилося в кентокському вуглевому окрузі. Недавно трапилося такесаме ґрупі студентів та інструкторів з Ню Йорку, а ще передтим трапилося такесаме з відомим американським письменником, Волдом Френком, якого побито, коли він приїхав робити розсліди в Кентокі.

І не першина це в історії людства. Того роду факти нападів і побоїв людей, що хотіли десь тільки подивитися, траплялися нераз. Відомо чейже, як відносився польський уряд до тих, що приходили подивитися на життя Українців під Польщею, коли прийшла вістка про ославлену пацифікацію в осени 1930 року. Відомо, як відноситься Румунія, Італія й Росія до кождого, хто приходить подивитися, як жиють там люди під деспотичним урядом.

Показується, що за кождим разом, як уряд або якісь круги не хотіли допустити чужинців подивитися на життя людей, свої люди терпіли якусь тяжку кривду, котрої уряд або заінтересовані круги не хотіли розкрити перед світом. Коли польський уряд арештує та депортує кореспондента англійської чи американської ґазети, як він хоче розслідити життя Українців під Польщею; коли російський уряд не пускає свобідно кождого кореспондента збирати собі новинки про життя людей під червоними царями; або коли кентокські вуглеві барони не пускають студентів, інструкторів чи ґазетярів подивитися на життя майнерів підчас страйку, то це показує ясно, що й у польського уряду, і в російських большевиків, і в кентокських баронів нечиста совість, себто, що з їх вини людям живеться так тяжко, що розкриття того життя може легко викликати симпатію до людей, а осуд для тих, що не допускають до розсліду умовин.

Через це, що причини такого закривання фактів є кождому відомі, таке закривання фактів не досягає ціли. Самий факт закривання показує, що за заслоною не все впорядку.

НУЖДА ТА ГОЛОД НА ЗАКАРПАТТЮ

Тепер на цілій Закарпатській Україні лютує великий голод. Це й не дивота, бо земля на Закарпатті неврожайна, камениста, тож звичайно на переднівку в таких околицях голод. Та цей голод тепер лютіший ніж бував у тих сторонах перед світовою війною, коли Закарпаття належало до Мадярщини. Тоді верховинці йшли на врожайні мадярські доли, де працювали на полі та заробили собі на прожиток. Тепер Закарпаття належить до Чехословаччини; Чехословаччина країна промислова, не аґрарна, тому не може дати праці на полі.

Відділ Червоного Хреста в **Мукачеві** порозділював дари товариства суспільної опіки. „Право Ліду" — з якого беремо ці вістки — признає, що це не вистане на довго, та що треба дальшої помочі. Червоний Хрест збирає ріжні дати від учителів, лікарів і суспільних установ.

Учитель із **Буківця** подає такі причини теперішньої нужди: Минулорічний неврожай, недостача землі в поодиноких господарів, бо ніякий верховинець не має навіть 10 морґів ґрунту, а нема також праці в лісах. Земля камениста та родить лише бараболі, й то дрібні, овес, капусту та слабе яре жито. Худоба плекається погано, бо дбають не про якість, лише про скількість. **Житний хліб ідять лише на весіллі, хрестинах і в свята.** Зрештою головним кормом є чорні вівсяні паляниці. Учитель осягнув значний культурний успіх, що має велике здоровне значіння. Уладив у селі **лазню,** з якої користає сільське населення.

Український лікар із **Волосянки** каже таке: Відносини тут не такі, щоби на вулиці лежали трупи людей, померлих з голоду. Треба людям оставити їх худобу, бо тепер при страшно низьких цінах продають її на торговицях масово на заріз. Всі страшно задовжені. Це вимагає ратунковоі кредитовоі акції без найменшої лихви. Нарід потребує, щоб його повчили в тих справах, бо **навіть більші й інтеліґентні господарі вірять, що 50 чеських корон проценту місячно за позичених 1,000 корон це святе право вірителя.**

Суцільна робітниця, яка пройшла Пересну, Кічовну, Південний та Вижний Розтік, завважила, що тамошні селяни мають воло (зґрубіла шия) й духово менше вартісні. Хата в тих околицях має лиш одну кімнату. Звичайно є велика піч без комина, на якій сплять, і ткацький варстат. Діти голісенькі, недоїдають. Коршмареви люди винні 30,000 ч. к. Приріст великий: майже кожна родина має 6—8 дітей. Всеж люди в Нижньому Розтоці виправили церкву, що коштувало 20 тисяч ч. корон.

Перші справжні образки нужди.

Село **Косино** біля Чинадіїва. Семичленна родина дістала 60 кґ. кукурузи. Дякують незвичайно щиро. На питання комісії, що розділювала кукурузу, відповідають: Даровaної кукурузи вистане на два тижні. Родина має вже лише бараболю, що вистане до кінця квітня. Бараболі, як звичайно, в ямі на дворі та прикриті соломою. Чоловік заробляє принагідно на роботі в лісі 10—12 ч. корон (чверть доляра). Інша родина, тепер у крайній нужді, збирає грушки-падалиці (дикі). Чоловік часом заробить 8—10 ч. корон. У нотаріяті в Чинадіїві урядово стверджено, що в Косині є 65 зовсім безробітних. У фабриці сірників концерну Сольо „Вулькан" працює лише 50 робітників і то лише три дні в тижні. Таке то аж по Рагово. Лише на Гуцульщині довкола Ясіня є трохи ліпше.

Вбогий верховинець із позиченою коровою.

„Живе" посеред Чинадїіва. Перша частина хати коло 4x4 метри має ватру (кухню) без комина, одно ліжко та лавку. Родина саме по обіді: трохи печених бараболь. Завтра буде фасоля, позавтра лемішка, без омасти. На глиняній землі — деревляна підлога, це люксус — качається дволітній хлопчик і цікаво глядить на чужинців. Мати держить при грудях немовлятко. Чоловік порядний (не пє), лісовий робітник. Це, що заробить, не вистарчить на прожиток родини. Серед хати є передсінок, куди виходить дим із кухні. В другій половині хати є корова, випозичина від одної старої жінки. Вона не може сама доглянути її. Верховинець старається про пашу для корови та підстілку, себто нагромаджене сухе листя, а молоком діляться пополовині. Так бодай має молоко для дітей. При хаті є криниця.

Солять худобячою сілю.

Село **Плоське** в свалявській окрузі є початком Верховини. В усій околиці був великий неврожай, нема паші для худоби. В лісі нема роботи.

В державній народній українській школі урядує саме управитель школи та священик. У середині повно верховинців, які винні кредитовому товариству 700,000 ч. корон, з того 180,000 ч. корон на векслі, які можна би назвати „векслями голоду". Їсти хочеться, треба позичати, хочби й на процент. „Кредитноє Дружество" позичає на 8½ процент. Одежа присутніх верховинців це лише те, що мають на собі. Коли їдять що, то солять худобячою червоною сілю. В краю є чехословацькі фабрики соли — Акна Слатіна, кілька кільометрів відсіля — а нарід їсть червону сіль. На білу сіль, яка тут коштує 1.70 ч. корон, нема грошей; червона дешевша на 70 сотиків.

„На війні було мені добре".

Розмовляє з нами молодий симпатичний чоловік. Служив при артилерії в Празі та в Чеських Будейовицях, вміє добре по чеськи. Його тугою, тому, що пізнав ліпше життя, є: дістатися назад до Чехії або на війну, де йому було добре. Там бодай мав що зїсти, мав там за все життя найліпшу одежу. А тут має стару неньку, а по покійнім братови четверо дітей. „Панове, подивіться, я здоровий та радо працював би. Цілий місяць я не бачив ані не мав у руці чеської корони. Давніше нас 200 працювало в лісі, тепер ніхто. Десять літ обіцювали нам земельну реформу на земських маєтках Латориці. Вкінці в 1927 році зібрав нотар від кождого числа в селі 10 ч. корон на потрібні просьби в справі приділу землі. Ми сподівалися, що викорчуємо собі частину ліса, бо ґрунтів є мало, а що вродиться, того нам мало. Це справа нашого життя, на яку даремно ждемо. Давніше бодай заробляли в лісі 30—40 ч. корон на день; нині, коли вже таку працю дістану, 4 ч. корони за ввесь день тяжкої праці. В Латориці платять 16 ч. корон за навантаження ваґону дерева, себто за наложення 16 кубічних метрів. Навіть найздібніший робітник заробить при такій роботі заледви 7 ч. корон.

Доки була робота, діставали робітники харчі наборг. Малий „заробіток", коли так можна назвати таку плату за таку тяжку працю, був причиною, що робітники ще винні за давно зїджені харчі. Нпр. одно село, Павлово, яке числить 104 нумерів, має 30,600 ч. корон довгу. Все, що сказали Верховинці, повторив і крамар. Сам знає досить людей, які солять худобячою сілю. Теперішнє положення на Закарпатті називає він дійсно розпучливим. За Мадярщини знаходили люди працю на долах. Верховинцям платили натураліями і так нарід охоронився все перед голодом. Дешеві товари не сміють прийти тепер із Мадярщини, а на Закарпатті лежать тисячі й тисячі метрів дерева, приготованого для вивозу. Кукурузу, щоправда, розділили в пору найбіднішим.

І місцевий священик, що був у школі, признав, що вчасти можна зарадити лиху, коли влада дозволить привозити на Закарпаття пшеницю без митних оплат із Румунії та Мадярщини. І це село поставило деревляну церкву за 270,000 ч. к.

Усі селяни в селі нарікають: Голод, голод! У селі помер старший Жид Янкель, що жив із ласки людей. Не мав на собі навіть білля...

Повітове місто **Перечин,** недалеко Ужгороду. Мати вдова має 8 дітей, з них 4 виеміґрували до Америки, 4 жиють дома. Наймолодша це 16-літня дівчина, що нездужає на тяжку недугу: туберкульозу костей. Лежить на біднім ліжку, руки її це руки кістяка, а не живої дівчини. Хвилинами постогнує. Ціла родина має в сінях бочку квашеної капусти й небагато барaболь. На вишці нема нічого, тому приділ кукурузи був у саму пору. **Тут поперше побачили ми шматок хліба.** Одначе родина має 5 дітей, а їх щастя, що батько має заняття в місцевій фабриці при дестиляції дерева та має платні 2.40 ч. корон за годину. В протилежній хаті жиє вдова, що має двоє дітей, обоє босі, лише в сорочинках. У хаті жиє ще з одною родиною й обі платять комірного 50 ч. корон місячно. Другій родині жиється багато ліпше; має лише 4 дітей, а чоловік заробляє денно 18 ч. корон. З кукурузяної акції не дістали нічого та жаліються на несправедливий приділ, бо дісталося і богатим. Підчас нашої балачки прийшов безробітний робітник Горкавич. Не має роботи від осені, тому мусів брати харчі наборг у Жида. Жид казав дати собі векслі, один на 4,600 ч. корон, другий на 6,000 ч. корон. Коли ж Горкавич не міг заплатити, Жид відступив векслі банкам: менший вексель банкови в Вел. Березні, який позичає на 14—19% більший — Виноградській міській кооперативі на 8 проц. Кошти (адвокати) коштували його стільки, що мусів продати хату. Федір Костик у Перечині жалівся, що приділ кукурузи діставали люди богатші й ті, що призналися до приналежности до аґрарної партії.

У **Турі Пасіці,** що лежить над рікою Турею, недавно прийшло до проливу крови, бо комуністи підбунтували населення, що прийшла підмога для села, а влада не хоче видати з залізниці. Входимо до церковної школи, де саме вчить греко-католицький священик. У школі повно нужденних дітей у бідній одежі. Діти сидять у школі поза полудне. Питаємося, що принесли собі їсти. Діти показують порожні торбини. Нужда велика, тому діти не приносять нічого. В турянській долині земля неврожайна. З 1,800 господарів є лише 8 богатших, які мають по 10 морґів поля. Велика більшість має по 4—2 морґи. Ще два роки тому було тут досить праці, бо рубали дерево та робили пороги. Ті, що мали коні, довозили дерево до вузкоторової залізниці, що йде до Перечина й так усі мали заробок.

У **Малій Березні** розділили кукурузу між людей справедливо, бо дістали її й найбідніші. Це завдячували місцевому нотареви. Таксамо в сусідньому селі **Мірчі,** де війт Глуханич подбав, щоби приділ дістали найбідніші.

Свої замітки про незавидне положення закарпатських Українців кінчить „Право Ліду" такими характеристичними словами:

Готель „Коруна" в Ужгороді, це якийсь суспільний осередок. Спис страв на обід і вечерю дуже богатий. Знайдете на ньому окуні, щуки, пструги й усякі інші страви, як по великих містах. Вечером грає циганька музика, люди танцюють. Уже кілька миль від Ужгороду починається нужда. Контраст занадто великий. В недалекім Перечині люди не мають що їсти, хоч це щойно початок Верховини й околиця має свій промисл. Більшість родин не знає, що це таке хліб. Їх спис страв знає лише бараболі (тай то погані), фасолю та кукурузу. Чахотка лютує. Чим дальше на північ, тим більша нужда. Екзекуції в Великоберезанській окрузі на денному порядку. Округа ця велика, тому верховинець іде протестувати до Великого Березного цілих 42 км. пішки. Коли побачите корову з тих місцевостей між Великим Березним і Волосянкою, зараз зрозумієте, що значить біда. Корова тут не є звірятем, яке плекають, щоби давала добре молоко тай так поліпшувала харчі бідних людей, а вючним звірятем, що пасеться на каменистих нивках. Ті нивки нераз забільшки звичайної кімнатки. Немовлята не мають що найпотрібнішого, тому й смертність є велика. Та смерть їх для батьків, можна сказати, рівнодушна. „Бог дав, Бог узяв" — кажуть вони. Лікарі мусять бборотися з забобонністю селян. Вірять більше ворожці, ніж лікареви. Таку пригоду мав м. і. лікар-Українець із Волосянки. Між іншими хорими була й молода мати. Була зовсім виснажена, бо не відживлювалася як слід. Тому теж і немовля не мало доброго молока. Лікар порадив їй, щоби зарізала собі курку. Та дарма. Яйце тут цілий маєток, Жид дасть за нього 30 сот. (около пів амер. цента). Верховинець потребує грошей на найконечніші річи (сірники, сіль, нафта), тому не вільно зїсти яйця або зарізати курку. Тому лікар узявся на штуки. Вибрав курку, яка не неслася, а чорну наче дідько. Таємничо зрадив селянці, що курка „якась не теє" та погано кудкудакає. „Мусите її зарізати, але перед самим заходом сонця, ще в ночі обскубати, зварити та зїсти". Це помогло й так молода мати мала бодай на один день трохи ліпший харч, а немовля молоко.

— — — — — — — —

Чеські часописи зазначують, що Закарпаття має дуже гарні, мальовничі околиці та називають Закарпаття чеською Швайцарією. Тому, кажуть, визначним чинником у заходах для піднесення господарської сили Закарпаття може бути піднесення туристичного руху.

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(18)

Голову Татарина, яка на хвилиночку показалась була над хребтом коня в табуні, зaздріли також Сава, гінець і Пилип. Всі три добре знали степ і його небезпеки. Вони побачили, що то не дикий табун. Вгадали, що се татарська засідка і що в середині табуна під кіньми сидять Татари. Знаючи, що цілий похід широко розсіявся по степу і через якусь хвилю Татари не будуть знати, за ким пуститися, гінець кинувся чвалом наліво, Пилип направо. Сава скористав з того, що від табуна, отже й від Татар, ще заслоняв його кущ лози і купа буряну, спинив свого коня і, вдаривши його, справив люзьного наліво. Сам всунувся в кущі.

Ті драґуни, що не пігнали за сернюком а далі гнали за Савою і гінцем, не доміркувалися, чому гінець і його погонич розбіглися. Що Сава скочив з коня, вони не знали. Ґадали, що впав. Вони далі гнали і добігли до табуна. З табуна посипались на них стріли. Дико загалайкавши, Татари в одну мить знайшлися на своїх конях. В траві лежало пять трупів, шестий драґун ранений стогнав. Один Татарин прискочив до нього і добив ножем. Три драґуни мчалися далі. Частина Татар пустилася за ними. Недалеко ті три драґуни утекли. Аркани досягли їх. Повязаних сирицею Татари привели до гурта.

Погоня за сернюком увінчалась успіхом. То був мабуть якийсь старий, коли драґуни наздігнали його. Аркан впав на шию сернюка. Драґун в ту мить обернув коня і пустився назад. За собою волік на аркані жертву погоні. Саме тоді гукнув стріл з пістолі Сидора. Драґуни гадали, що то ротмістр стрілив на алярм, скликаючи їх. Вони завернули і стали відганяти коні. Так драґуни самі лізли під татарські стріли і аркани. Ті, що були останніми в погоні за серною, тепер перші падали, поцілені татарськими стрілами, або стягнені з коней арканами. Ті що були позаду, осадили коні і приняли Татар мушкетними стрілами. Три татари звалилися з коней. Наряжати вистрілені мушкети вже не було коли, бо татарва стала з усіх сторін виринати з трави. Хто з драґунів ще жив, обертав коня і втікав. Майже за кождим пустилися два-три Татари, вививаючи над головою арканом. Мало котрий драґун спасся.

Так то неожиданим наскоком, при поневільній помочі безталанного сернюка трицять Татар без стрільної зброї перемогли трицять добре узброєних драґунів. Більше як половина лежала побита, або повязана. В татарських руках лишилося тринацять живих і непокалічених драґунських коней з двома вючаками гінця обвантаженими харчовим запасом і торбою з грішми і паперами. Щоби спасти бодай себе, гінець і погонич лишили вючаки в руках ворога. Були щасливі, що бодай самі втікли.

Коли ротмістр впав на землю, Сидір скочив з коня і добувши зза халяви ножа, приступив до лежачого. Перший погляд показав, що ротмістр вже небіщик. Сидір знав, що в шкіряній торбі присиленій до кульбаки ротмістра, є також листи, які йому привіз був гінець. Цікавий, які ротмістр дістав прикази, Сидір відсилив торбу і присилив до своєї кульбаки. Більше нічого не рушив, бо Татаринови обіцяв був, що всю добичу возьмуть Татари.

Бачучи, що бій вже скінчився, Сидір вхопив за поводи вючака Марти і сказав:

— Ми вже вільні обоє. Ходім подякувати Татаринови.

Марта стряслася і промовила:

— Може би не йти до них? Я їх чогось дуже боюся. Найліпше було би зараз відїхати відси, щоби від них бути якнайдалі. Татаринови наша дяка непотрібна. Шкода, що ми зараз, скоро Дзенцьоловський впав, не втікли. Ми були би вже дуже далеко відси.

— Мені не личить втікати. Подякувати мушу, бо я Дусая просив, щоби прийшов і поміг мені. Він ще нераз буде мені потрібний. Я також хотів би знати, що сталося з Савою. Він раптом щез мені з очей, ще заки Татари вдарили на похід.

Ведучи вючака Марти, Сидір пустився поволи до Дусая, котрий все ще стояв на місци, де була засідка. Коло нього стояли тільки три Татари. Інші ще не вернулися з погоні, або виловлювали коні, що стратили їздців, обдирали розкинені по степу трупи, визбирували зброю. Дусай дожидав Сидора, щоби разом з ним переглянути се, що було в бесагах гінця. Коли Сидір підійшов до Дусая, один Татарин розстелив на земли свій кафтан і на нього випорожнив бесаги. Кромі ріжних дрібничок, були там листи і гроші. Листи мали велику вартість для Сидора, гроші для Татар. Як для таких бідаків, ті гроші були великим богацтвом, бо то був жолд для кількох окра-

Марта ще не здужала успокоїтися. Як потрясло нею в хвили, коли ротмістр, поцілений кулею Сидора, вхопився рукою за серце і зсунувся з коня так, що падаючи, своєю шапкою шарнув по її ногах, і впав під ноги її коня, вона ще дотепер дрожала. Дівчину не дуже успокоїв погляд, яким Татарин привитав її. Станула так, щоби між нею і Татарином був Сидір, її рідний вуйко. Вона ще в Слушкові знала, хто він, бо Друченки сказали їй.

Сидір скочив з коня і позгортав усі листи, напихаючи ними свою торбу. На гроші й не подивився, кажучи Дусаєви:

— Се твоя добича! Яке мені діло до них? Гроші ти бери. Я ніколи не гадав, що в бесагах гінців буває так багато гроша. Мене дуже дивує, що гетьман не боявся все те дати одному гінцеви. Я був би се вислав бодай трома гінцями, кождого іншим шляхом. Я возьму тільки папери, бо ти з них не мав би ніякої користи. Ти бери гроші, коні, зброю, ясир, взагалі решту.

— Добре! — відповів Татарин, глядячи огнистим поглядом на дрожачу Марту і спитав:

— То твоя сестра?

(Далі буде).

НЕРОЗУМНА ЛЮБОВ БАТЬКА.

Не лише матери вміють любити своїх дітей нерозумно. І батько теж нераз любить свої діти щиро, а сліпо, шукаючи в цій любови відплати за любов, якої не знаходить у своїй жінці.

Зілюструймо й це відношення кількома прикладами з життя, взятими з досвіду американських виховників та описаних ними в книжках.

Молодий бизнесмен любить дівчину, але ця дівчина такої віри, що він з нею женитися не може, бо мусів би хіба пристати до її церкви або, що найменше, зобовязатися дати їй виховувати діти в її вірі. Отже він зрікається своєї любови і, потішаючися яко мога, жениться з дівчиною своєї віри. Він шанував і поважав цю дівчину; можна сказати, навіть подивляв, але певно не любив. Він ще все не міг забути тамтої дівчини, з котрою його розділила віра. Ця дівчина, з котрою він жениться, теж його не любить, але вона нещаслива в своїм родиннім домі й уважає, що, якеб не було пожиття з мужем, воно буде краще, ніж життя в родині. Виходило, що подружже було нібито добрим бизнесом: ніхто нікого не кривдив, бо кожде давало другому не більше, як само діставало.

Та по подружу справа змінилась. Жінка по якомусь часі справді полюбила свого чоловіка. Тимчасом муж ще далі не міг забути своєї першої любови. Він лишився вірним своїй жінці, але всю свою любов став з приходом дитини переливати на неї. Була це дівчина, і батько всю свою увагу зосередоточив на ній. Він все з нею бавився, сповняв всі її бажання, пестив її. Мати дивилася на те, як муж, що був такий холодний у відношенню до неї, виливав такі горячі почування у відношенню до дитини, і вона ставала ревнива на власну дитину. Коли за якийсь час прийшов на світ син, тоді вона, зовсім природно, почала виливати свої почування на нього. І так з подружа нелюбів виросло двоє пестіїв. Тринацять літ по подружу дівчина була хрестом для вчителів і вчительок у школі, і можна було певно сказати, що вона буде теж хрестом для свого мужа, як його дістане. Поради лікарів, щоб змінити відношення до дітей, не помогли.

Ситуація незадовго знов перемінилась, коли мати померла. Батько мав тепер на руках двоє пестіїв, з котрих син не мав тої особи, яка його пестила. Занятий такими клопотами, вдовець не міг ні оженитися вдруге розумно, ні вести свого бизнесу. Його друга женячка була невдачею, за тою невдачею пішло незадовго банкротство його бизнесу. Та ще тяжче банкротство ждало його тоді, коли дочку треба було віддати до дому божевільних під лікарські оглядини, бо від часу, як батько перестав пестити її, вона стала проявляти божевільні напади, видно, обчислені на те, щоби добитися назад його уваги й пестощів.

Другий випадок. До клініки перевиховання дітей приводить матір свою 7-літню дівчину, котра не робить у школі відповідних поступів через свою нервовість. Дівчина гарна, але занадто чутлива й повна страху. Вона розумна, навіть розумніша, ніж пересічна дівчина її віку, але журиться вічно за свої шкільні задачі й страшно боїться своїх учительок. Вона не буде їсти чогонебудь, хоч зовсім здорова. І кліпає нервово очима, стягає мязи лиця, що родичів дуже журить.

Батько дівчини відданий до неможливого степення цій дівчині, своїй одиначці. Він нею вічно журиться. Вона не може вийти сама на вулицю, ані навіть піти з матірю до крамниці, як мати йде за покупками. Батько заєдно говорить про те, щоби мати дивилася за дитиною, як батько виходить з дому. Коли він вертається домів, то тягне з матери докладний протокол з кождого поступу дитини та з кождого нещастя, хочби як маловажного. Під такою опікою дівчина жила життям наскрізь замкненим, без ніякого товариства своїх ровесниць. Її ніщо не штовхало до думки, ні навіть до бажань. Хоч дівчина, видно, любила й батька й матір, вона була вічно сумна й почувалася самотною. Батько подивляв дитину й вічно хвалив її добрі прикмети, її слухняність, уважливість для родичів, словом, її примірне заховання.

Та батько не бачив, що дитина жила як ростина в інспектах. Повітря там не природне, не вільне. Там нема ні того холоду, що може обняти ростину на вільнім повітрю, ні того вітру, з яким приходиться ростині боротись на вільнім просторі. Вона могла жити тільки в такій атмосфері, де її всі люблять, де нею всі опікуються, за нею вічно глядять, де її тільки хвалять, подивляють. Чи дивно, що як вона прийшла в школу й побачила, що на неї ніхто не звертає спеціяльної уваги, що її носиком ніхто спеціяльно не журиться, що її спеціяльно ніхто не буде хвалити — чи дивно, що її зібрав страх перед цею вільною атмосферою — її, що привикла до вихуханої атмосфери, без вітру, спеки й холоду вільного повітря?

Таку то велику кривду зробив дитині, власній дитині, батько, і то батько, що ту дитину любив над усе в світі. Що це був за батько?

Був це мягкий, боязливий чоловік, який дав раз доказ своєю боязливости, коли покинув своє становище в бизнесі для радше безжурного життя в державній службі. Що він відчував повне значіння цеї переміни, видно по тому, що він стидався цього, а це знову видно по тому, бо він казав своїй жінці й дочці не признаватися до нього на випадок, якби вони стрінули де його в уніформі свого уряду. Цей чоловік не мав ніякої любови до своєї роботи, до своєї карієри, ні до своєї жінки. Одинокою потіхою в його життю, одинокою любовою була його одинока дочка. На неї він звалив усю свою любов, яка повинна би була виладуватись деінде, і дав тої любови дитині так багато, що аж дитині тим хребет зломив.

Жінка його розказала відтак лікарям дещо більше про дитячий вік мужа. Він втратив свою матір ще малим хлопцем, і чувся по сій утраті дуже нещасливим. У своїм горю він просто молився до матери. В його памяти матір виросла на якийсь недосяжний ідеал жінки. Його жінка не могла навіть мріяти, щоб дорівнати цьому ідеалови. Доперва, як прийшла на світ його дитина, то він зробив з неї цей новий ідеал, і віддав їй всю дитячу любов пестія — з трагічними наслідками для нерозумно любленої дитини...

На торзі.

— Та курка мусить бути хора, бо виглядає так сумно.

— Ні, вона здорова, лише посумніла з того, що ви за неї так мало даєте.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за березень 1932 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	347.76
2.	185.45
3.	76.59
4.	80.84
5.	106.26
6.	30.52
7.	202.27
8.	176.56
9.	267.48
10.	151.27
12.	114.23
13.	45.99
14.	79.23
15.	22.67
16.	40.08
17.	30.42
18.	98.00
19.	9.17
20.	132.47
21.	68.53
22.	83.90
23.	37.85
24.	109.40
25.	42.78
26.	28.98
27.	46.56
28.	129.89
29.	143.60
30.	71.75
31.	122.86
32.	27.56
33.	74.51
34.	73.55
35.	20.28
36.	85.17
37.	85.14
38.	213.42
39.	118.82
40.	24.69
42.	113.36
43.	51.66
44.	131.34
45.	175.07
46.	28.58
47.	44.78
48.	39.19
49.	13.99
51.	37.95
52.	39.22
53.	54.68
54.	17.69
55.	45.31
56.	96.81
57.	103.94
58.	97.34
59.	130.55
60.	22.39
61.	34.35
62.	53.71
63.	195.90
64.	65.83
65.	234.64
66.	87.80
67.	121.05
68.	36.79
69.	74.17
70.	211.27
72.	45.56
73.	85.20
74.	49.63
75.	76.36
76.	211.36
77.	50.12
78.	133.74
79.	1.61
80.	36.50
81.	124.93
82.	59.78
83.	88.11
84.	26.65
85.	76.04
86.	180.53
87.	95.13
89.	11.63
90.	201.96
91.	240.19
92.	11.16
93.	44.74
94.	184.96
95.	43.91
96.	158.81
97.	71.35
98.	114.61
99.	139.28
100.	69.55
101.	56.80
102.	334.49
103.	87.04
104.	193.01
105.	150.71
106.	196.32
107.	36.46
108.	82.05
109.	114.31
110.	20.79
111.	43.01
112.	188.68
113.	52.55
114.	43.75
115.	21.71
116.	54.60
117.	67.06
118.	58.00
119.	24.28
120.	127.75
121.	89.24
122.	46.89
123.	134.07
124.	80.01
125.	19.55
126.	71.77
127.	100.76
128.	59.35
129.	28.86
130.	199.82
131.	24.88
132.	123.64
133.	165.55
134.	74.09
135.	81.61
136.	138.50
137.	161.34
138.	45.24
139.	73.32
140.	48.35
142.	107.20
143.	41.00
144.	33.85
145.	45.76
146.	90.47

Відділ	Заплатив
147.	387.26
148.	15.34
149.	34.50
150.	19.21
151.	91.57
152.	58.70
153.	19.14
154.	44.14
155.	317.61
156.	114.58
157.	28.42
159.	60.38
160.	60.63
161.	123.71
162.	59.01
163.	83.91
164.	73.34
165.	98.92
167.	50.85
168.	149.75
169.	48.39
170.	157.26
171.	36.84
172.	26.01
173.	26.23
174.	17.86
175.	107.61
177.	65.93
178.	56.11
179.	153.09
181.	129.74
182.	119.09
183.	101.14
184.	7.33
185.	99.01
187.	34.98
188.	34.74
189.	23.14
190.	26.46
191.	77.02
192.	71.48
193.	116.18
194.	15.93
195.	36.46
196.	38.10
197.	32.77
198.	63.31
199.	9.76
200.	67.45
201.	46.59
02.	38.91
203.	79.31
204.	121.98
205.	15.59
206.	326.32
207.	63.56
208.	33.08
209.	91.54
210.	34.77
211.	126.27
212.	36.13
213.	257.28
214.	53.48
215.	61.12
216.	41.98
217.	263.18
218.	222.84
219.	47.82
220.	134.31
221.	346.27
222.	12.73
223.	175.52
225.	62.39
226.	13.92
227.	70.53
228.	52.48
229.	183.25
230.	224.81
231.	49.44
232.	58.91
233.	42.64
234.	132.83
235.	94.22
236.	118.62
237.	165.75
238.	63.96
239.	193.37
240.	6.80
241.	62.59
242.	111.90
243.	76.17
244.	20.97
245.	105.00
246.	40.56
247.	204.11
248.	47.47
249.	35.39
250.	21.56
251.	119.04
252.	57.02
253.	63.91
254.	83.92
255.	71.17
256.	33.48
257.	42.77
259.	146.43
260.	28.42
261.	12.04
262.	41.01
263.	56.05
265.	25.82
266.	67.60
267.	53.92
268.	66.25
269.	30.57
270.	135.45
271.	46.22
273.	123.11
274.	132.25
275.	83.14
276.	430.79
277.	77.86
278.	46.40
279.	18.92
280.	131.07
281.	25.56
282.	160.76
283.	90.90
284.	41.36
285.	17.09
286.	66.67
287.	9.10
288.	167.20
289.	26.34
290.	48.79
291.	24.50
292.	292.27
293.	21.77
294.	35.12
295.	168.06

Відділ	Заплатив
296.	400.96
297.	15.34
298.	47.39
299.	58.96
300.	237.29
301.	1 34.44
303.	58.52
304.	43.03
305.	62.26
306.	29.26
307.	40.03
308.	83.97
309.	35.87
310.	44.70
311.	16.54
312.	49.68
313.	54.40
314.	9.43
315.	15.36
316.	204.35
317.	74.40
318.	109.57
319.	43.47
320.	86.02
321.	115.98
322.	35.52
323.	45.70
324.	95.34
325.	63.23
326.	140.93
327.	32.61
328.	19.97
329.	12.00
330.	64.27
331.	41.22
332.	54.38
333.	87.34
335.	44.50
336.	162.99
337.	15.50
338.	199.01
339.	67.67
340.	20.63
341.	71.89
342.	189.75
343.	13.15
344.	43.55

Відділ	Заплатив
345.	104.78
346.	22.83
347.	60.29
349.	73.55
350.	79.70
351.	32.44
352.	69.16
353.	20.02
354.	23.42
355.	48.47
356.	22.95
357.	31.29
358.	66.41
359.	25.14
360.	43.21
361.	338.46
362.	35.36
363.	92.13
364.	232.08
365.	100.19
366.	9.90
367.	200.04
369.	143.60
370.	188.26
371.	109.88
372.	24.53
373.	34.01
374.	22.02
375.	48.54
376.	20.95
377.	27.77
378.	13.69
379.	40.49
380.	20.51
381.	28.60
382.	34.41
383.	95.80
384.	86.32
385.	180.39
386.	10.97
388.	147.30
390.	19.48
392.	16.08
393.	26.02
396.	73.09
400.	50.27
401.	22.34

З місячних вкладок старих родів обезп. $31,647.97

Відділ	Заплатив
2.	2.97
3.	1.65
5.	7.46
7.	3.42
13.	9.38
14.	16.42
16.	8.04
17.	2.67
22.	46.96
23.	1.34
25.	23.06
26.	4.25
28.	1.24
29.	11.46
31.	4.54
33.	4.58
37.	5.61
38.	5.87
42.	5.66
44.	10.49
53.	1.69
56.	9.25
57.	5.87
58.	4.17
59.	6.39
63.	4.16
64.	5.12
65.	38.40
67.	2.68
70.	5.70
73.	3.38
74.	6.03
75.	1.66
76.	6.61
78.	4.18
79.	11.24
83.	9.53
84.	2.41
85.	14.27
87.	23.77
91.	10.87
94.	27.04
96.	2.33
97.	29.69
100.	19.25
102.	24.77
104.	1.26
105.	1.66
106.	6.63
112.	7.37
117.	5.81
122.	8.54
127.	6.54
130.	13.48
131.	4.37
133.	15.02
137.	6.82
142.	2.71
143.	7.96
144.	16.82
145.	4.15
147.	25.88
151.	8.66
152.	1.45
155.	4.15
157.	2.37
160.	51.75
163.	14.36
167.	9.25
168.	2.37
173.	74
174.	4.15
177.	50.51
179.	7.83
181.	2.68
183.	7.25
185.	1.72
191.	2.16
195.	6.59

Відділ	Заплатив
196.	4.41
204.	21.75
206.	19.03
207.	1.92
213.	39.96
217.	57.57
218.	3.19
219.	1.82
221.	17.80
223.	4.16
229.	3.68
234.	4.15
237.	6.02
239.	58.55
242.	18.39
243.	4.76
245.	7.66
246.	1.29
247.	19.64
248.	2.08
251.	36.84
253.	2.29
255.	2.41
266.	4.85
267.	12.30
270.	11.45
271.	6.47
276.	11.12
277.	1.88
278.	1.35
281.	15.31
282.	2.13
284.	8.42
286.	4.32
292.	24.59
295.	12.55
300.	6.75
301.	37.06
308.	6.53
309.	7.26
313.	6.70
318.	1.47
321.	1.25
322.	2.03
323.	4.19
324.	2.19
325.	4.15
326.	2.48
327.	1.89
333.	3.72
336.	11.11
337.	1.16
338.	6.99
343.	1.31
345.	4.15
346.	2.51
347.	12.51
349.	4.17
350.	1.70
351.	2.16
357.	14.43
359.	1.36
361.	87.66
363.	4.47
364.	4.15
365.	10.56
366.	2.21
367.	13.03
369.	7.78
371.	10.82
372.	16.15
373.	1.36
375.	5.21
382.	4.53
383.	4.62
385.	22.03
388.	6.45
400.	1.31

З місячних вкладок нових родів обезп. $1,580.22

Разом від членів	$33,228.19
Процент від бондів	295.00
Процент від морґечів	4,865.64
Сплати морґечів	1,857.50
Сирітські части по бл. п.:	
в. 12 Чеплий Михайло	500.00
в. 177 Онисько Маґдал.	200.00
в. 310 Шевчук Теодор	300.00
в. 379 Юрків Кирило	400.00
Разом	$41,646.33

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 1 Лабовський Анд.	1,000.00
в. 12 Чеплий Мих.	1,000.00
в. 111 Пишнак Семен	1,000.00
в. 130 Потавський Кон.	500.00
в. 140 Голюк Луць	750.00
в. 143 Ковальчук Ст.	500.00
в. 177 Онисько Магд.	500.00
в. 193 Філь Василь	1,000.00
в. 200 Лата Павло	200.00
в. 209 Місяк Петро	1,000.00
в. 214 Кацюба Іван	500.00
в. 235 Крупяник Мих.	1,000.00
в. 273 Пиндус Григ.	500.00
в. 276 Гриневич Елис.	1,000.00
в. 278 Ярушинський Т.	500.00
в. 280 Гасай Петро	1,000.00
в. 305 Онуляк Семен	1,000.00
в. 310 Шевчук Теодор	1,000.00
в. 314 Стець Анна	1,000.00
в. 361 Майброда Мик.	1,000.00
в. 379 Юрків Кирило	1,000.00
в. 390 Пеленський Мих.	1,000.00

Виплати з фонду апомогового:

в. 2 Галькович Теодор	50.00
в. 4 Підлипчак Григ.	50.00
в. 7 Рось Марія	50.00
в. 7 Шашко Петро	50.00
в. 38 Кащак Марія	50.00
в. 38 Тенерович Іван	50.00
в. 38 Нищот Дмитро	50.00
в. 54 Журавецький П.	50.00
в. 90 Сидор Анна	25.00
в. 91 Любка Анна	50.00
в. 96 Вороняк Ігнатій	50.00
в. 106 Зубко Іван	50.00
в. 110 Блавуцяк Андрій	50.00
в. 120 Древня Анна	50.00
в. 128 Кмітко Іван	50.00
в. 139 Івасюк Павло	100.00
в. 165 Вархолик Мих.	50.00
в. 170 Марцишин Пилип	50.00
в. 196 Заруба Михайло	50.00
в. 212 Сулик Анна	25.00
в. 218 Ляхоцький Он.	25.00
в. 218 Сухар Іван	50.00
в. 218 Мулярчик Мих.	25.00
в. 223 Слюсар Настя	50.00
в. 235 Копина Дмитро	50.00
в. 237 Сірацька Анна	50.00
в. 239 Дацьків Кирило	50.00
в. 242 Рінґо Андрій ст.	50.00
в. 254 Шибелюк Іван	50.00
в. 254 Селеман Стефан	50.00
в. 274 Лінінська Марія	50.00
в. 276 Скаськів Мих.	50.00
в. 280 Олійник Параска	50.00
в. 326 Прокоп Петро	50.00
в. 326 Срибер Іван	25.00
в. 318 Саюк Анна	50.00
в. 352 Гавриляк Анна	25.00
в. 382 Кравець Текля	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 15 Сівозят Михайло	166.67
в. 44 Ґурський Андрій	600.00
в. 51 Савчак Стефан	111.20
в. 53 Сас Іван	151.00
в. 54 Дик Михайло	1,170.00
в. 99 Сидорко Параска	600.00
в. 139 ст.) Приймак Д.	200.00
в. 270 Подґурська Марія	400.00
в. 295 Хорощак Татіяна	99.75
в. 304 Лещишин Кат.	106.00
в. 349 (ст.) Олійник С.	181.04
в. 349 Могилевська Анна	750.00
в. 391 ст.) Мацек Семен	150.98

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орґан	3,757.50
Платня гол. уряду	590.00
Л. Дж. Вулф за оцінку грамот	453.75
Стейт Дел. за лайсенс	37.00
Видатки канцелярійні	46.23

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 78 Кіцак Іван	73.94
в. 206 Коцюба Іван	73.87
в. 206 Коцюба Йосифа	63.76

Позички на нові роди обезпечення:

в. 243 Олещук Михайло	15.00
в. 266 Михайлишин Анна	75.00
Податок від перебраної реальности	3,398.60

Інвестиції готівки:

В морґечах	25,000.00
Разом	$58,021.29

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем міс. лютого остала	$441,517.33
Прихід за березень	41,646.33
Разом	$483,163.66
Розхід за березень	58,021.29
Готівка з кінцем міс. березня остає	$425,142.37

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 425.142.37
Морґечі	1,534,101.65
Бонди	687,249.50
Реальність	148,991.20
Позички	590.00
Разом	$2,796,074.72

Стан довжний:

Фонд посмертний	$2,062,631.51
„ резервовий	383,615.00
„ запомоговий	79,520.58
„ адміністрац.	26,260.34
„ конвенційний	28,599.13
„ народний	8,954.09
„ сирітський	206,493.98
Разом	$2,796,074.72

Мих. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за березень 1932 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	27.00
2.	17.10
3.	9.70
4.	2.48
5.	7.88
6.	1.35
7.	23.90
8.	20.03
9.	25.25
10.	4.50
12.	3.60
13.	7.45
14.	1.80
15.	2.50
16.	9.55
17.	8.40
18.	7.20
20.	7.00
21.	9.45
22.	14.85
23.	2.48
24.	17.10
25.	2.95
26.	4.30
27.	2.50
28.	21.20
29.	19.60
30.	8.33
31.	16.05
33.	5.40
34.	9.75
35.	2.05
36.	3.25
38.	14.70
39.	11.47
40.	3.60
42.	11.25
43.	4.05
44.	16.42
45.	14.40
46.	1.15
47.	3.60
48.	6.00
51.	1.13
52.	90
53.	4.95
54.	3.85
55.	7.20
56.	20.25
57.	10.80
58.	12.85
59.	13.50
60.	2.48
61.	3.15
62.	6.55
63.	15.53
64.	8.80
65.	28.80
66.	1.58
67.	13.50
68.	2.48
69.	4.05
70.	14.63
72.	8.80
73.	8.33
74.	1.60
75.	8.55
76.	26.10
77.	6.97
78.	4.05
80.	5.20
81.	7.00
82.	8.35
83.	15.08
85.	11.05
86.	8.80
87.	16.88
89.	3.60
90.	27.25
91.	33.30
93.	3.85
94.	19.80
95.	9.25
96.	19.35
97.	22.95
98.	5.20
99.	25.45
100.	6.30
102.	36.45
103.	6.52
104.	17.55
105.	13.75
106.	6.30
107.	3.20
108.	8.80
109.	13.05
112.	15.25
113.	2.25
114.	7.80
115.	90
116.	9.00
117.	2.03
118.	2.05
120.	18.00
121.	12.45
122.	25
123.	10.35
124.	15.75
126.	90
127.	12.60
128.	6.15
129.	2.05
130.	10.80
131.	1.58
132.	15.30
133.	9.00
135.	7.65
136.	21.74
137.	19.58
139.	4.50
140.	7.95
142.	18.90
143.	4.20
144.	4.10
145.	4.30
146.	9.90
147.	49.28
148.	4.05
149.	3.83
150.	11.50
151.	11.60
152.	8.93
155.	44.55
156.	16.65
159.	10.35
160.	9.00
161.	12.20
162.	1.80
163.	7.65
164.	9.70

Відділ	Заплатив
165.	3.55
167.	6.00
168.	22.95
169.	3.15
170.	14.18
171.	25
172.	1.80
173.	5.40
174.	3.35
175.	8.55
177.	7.20
178.	2.75
179.	21.60
181.	7.88
182.	8.10
183.	3.20
187.	90
188.	4.50
189.	2.70
191.	7.65
192.	13.95
193.	6.50
196.	4.05
197.	90
198.	2.90
200.	9.23
201.	6.55
203.	5.63
204.	15.55
205.	5.00
206.	41.40
207.	6.75
208.	1.60
209.	7.00
210.	3.15
211.	9.90
212.	1.58
213.	25.45
214.	8.80
217.	31.28
218.	24.75
219.	4.73
220.	18.45
221.	24.08
223.	30.85
225.	5.65
226.	1.80
227.	7.00
228.	2.70
229.	14.65
230.	27.00
231.	11.50
232.	6.30
233.	68
234.	37.15
235.	6.98
236.	5.65
237.	14.65
238.	5.90
239.	31.10
240.	2.75
241.	3.15
242.	14.85
243.	14.18
244.	3.20
245.	26.25
246.	5.40
247.	26.10
248.	4.75
250.	1.12
251.	10.60
252.	6.50
253.	9.25
254.	3.60
255.	8.40
256.	3.60
257.	1.58
259.	18.45
260.	1.35
261.	75
262.	5.85
263.	8.55
265.	3.83
266.	8.33
267.	6.10
268.	7.43
269.	5.20
270.	18.70
271.	3.83
273.	12.85
274.	9.45
275.	8.50
276.	68.20
277.	5.18
278.	9.75
280.	7.20
281.	3.83
282.	28.35
283.	5.40
284.	2.50
285.	1.35
286.	4.30
288.	22.28
289.	5.20
290.	3.60
292.	29.70
293.	1.35
294.	4.50
295.	22.95
296.	38.30
297.	3.45
298.	5.20
299.	4.05
300.	18.00
301.	13.75
303.	1.60
305.	5.40
306.	1.80
307.	2.95
308.	9.25
309.	4.30
310.	5.18
312.	8.35
313.	50
314.	1.60
316.	19.80
317.	11.03
318.	11.25
319.	90
320.	7.70
321.	16.43
322.	2.05
323.	10.70
324.	10.13
326.	15.98
327.	5.35
328.	1.70
329.	.45
330.	3.60
331.	7.00

Відділ	Заплатив
332.	7.45
333.	8.35
335.	3.20
336.	22.60
337.	1.40
338.	17.10
339.	10.13
340.	3.15
341.	6.53
342.	28.35
343.	2.25
344.	4.73
345.	8.35
346.	5.20
347.	6.15
349.	10.70
350.	2.03
351.	2.95
352.	7.20
354.	67
355.	4.05
356.	1.80
357.	4.05
358.	3.10
359.	4.70
360.	1.35
361.	31.05

Відділ	Заплатив
362.	8.55
363.	15.75
364.	31.28
365.	10.55
366.	2.40
367.	15.53
369.	26.50
370.	11.05
371.	11.70
372.	25
373.	2.95
374.	4.95
375.	3.37
377.	2.90
378.	1.80
379.	9.00
380.	3.68
381.	3.15
383.	13.05
384.	16.65
385.	20.00
386.	2.25
388.	16.55
392.	1.50
396.	12.85
400.	13.50
401.	4.05

З місячних вкладок	$3,303.21
Процент від бондів	112.50
Процент від морґечів	63.00
Разо	$3,478.71

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 70 Корецька Анна	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	216.00
Л. Дж. Иулф за оцінку грамот	101.44
Видатки канцелярійні	15.76
Разом	$733.20

ЗІСТАВЛЕННЯ:

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого остала	$97,810.03
Прихід за березень	3,478.71
Разом	$101,288.74
Розхід за березень	733.20
Готівка з кінцем міс. березня остає	$100,555.54

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$100,555.54
Морґечі	105,652.50
Бонди	80,842.00
Разом	$287,050.05

Стан довжний:

Фонд посмертний	$205,330.43
„ адміністрац.	81,719.61
Разом	$287,050.05

Мих. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

THE UKRAINIAN „TRIDENT"

"Trident" is the coat-of-arms of the Ukrainian state. This mark was first used as the Ukrainian state emblem about one thousand years ago.

It was when the Ukraine was a great Dukedom under the rule of the Grand Duke of Ukraine Vladimir the Great. He put "Trident" on his coins as a mark of his power.

Historians do not know exactly what this mark designates, but it can be traced back many thousands of years. It may be supposed that in ancient times it was a mark of navigation, because it looks like the trident of Poseidon (god of the sea).

A mark like the "Trident" was also on coins of the Greek colony near the Black Sea on Ukrainian soil many thousand years before Ukraine was organized as a state.

In 1917 when the Ukrainian Democratic Republic was re-established and proclaimed independent of Russia, the Ukrainian Parliament "Central Rada" chose the "Trident" for the coat-of-arms of the Ukrainian independent state.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в пятницю, 15 квітня, в годині 7.30 вечір, в Народ. Домі, 72 Моріс ул. Довгуючі члени повинні вирівняти свої затеглости за себе і за діти, бо в противнім разі будуть суспендовані. Взивається всіх членів прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження, яких відділовий уряд сам не може рішати. — Т. Наконечний, секр.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА".

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Щоб розпхати книжки, котрі лежать на складі, щоби вони робили свою роботу і ширили просвіту між людьми, а не лежали даром, придумано спосіб. А це: всі, що слухають української радіо програми, даваної Сурмою і люблять її, мають стати почесними членами УРП. Щоб стати почесним членом Української Радіо Програми, то треба купити книжок від Сурми на суму 5 долярів.

Тим способом за два місяці вписалося 68 членів і купили книжок на суму 340 долярів. Хоч ті гроші вже пішли всі за стацію, але приемно є коли гадка вдасться. На ту інтенцію, що дальше будуть записуватися слухачі української радіо години в її члени, заряд Сурми робить переговори з більшою радіо-стацією, щоб підписати контракт на цілий рік, щоб слухали української радіо програми не лиш в Ню Йорку, але і в других стейтах, що сусідують з Ню Йорком. Всіх членів, що впишуться, оголошується через радіо.

Того тижня з краю прийшли часописи і журнали, як рівнож нові книжки і ноти, котрі були довший час чогось в дорозі. Вже є Літопис Червоної Калини до найновішого числа. Того року змінено першу сторону на гарнішу. Як рівнож прийшов Літературний Науковий Вістник відразу аж за 6 місяців. Статті в ЛНВ, як звичайно, дуже цікаві і поучаючі. Між іншими стаття Д. Донцова: На яку тему наші письменники повинні писати? Як дивитися на наших великих мужів п. з. Наше Літературне Ґетто". Сама та стаття варта більше, як платиться за цілий піврічний ЛНВ. Ту статтю кождому варта читати два рази. Також в однім ЛНВ знаходимо статтю проф. Михайла Гайворонського на музичну тему. Як гарно, ясно, зрозуміло. Бажано було би, щоб проф. Гайворонський до кождого числа ЛНВ писав на подібні теми, щоб ми більше пізнали людей-геніїв музики.

Ще не сповна три тижні і в Америці зачнеться найбільше діло, на яке досі Українці могли здобутись. Проба зрілости української культури: Пісні, танців, організації, підприємчивости. Хто чим не будь поміг тій спробі, колись буде гордий за це.

Після рахуби як розходяться тікети вже тепер, то того року зпід дверей виступу Авраменка-Кошиця в Карнеґі Гол вернеться до дому 4 тисячі людей, а не 2 тисячі, як минувшого року зпід Метрополитен. З тисячу тікетів, що дано Сурмі до розпродажі, половину продано за тиждень.

Стефан Сторощук, бувший дириґент Робітничого Хору в Ню Йорку, відїхав минувшого тижня до краю на літо. Тому рік назад він зайшов був до Сурми, а що виглядав дуже погано і на питання сказав, що збирається іти вже на другий світ (за Круком, Кігиницьким, Кунашевським). Замісць показати йому дорогу на другий світ, в Сурмі порадженo йому поїхати недалеко коло Рачестер, до Денцвил, до Фізично-Культурного Інституту. І Сторощук, яко не зарозумілий чоловік, послухав і поїхав. За два тижні приїхав назад і знов зайшов до Сурми. На питання, як там? сказав — та, так само. Чого так скоро вернулись? Та я то все можу вдома робити, що там роблять, і нічого не буде коштувати. За рік, вже вдома, Сторощук набув 30 фунтів. Здоровий, енерґічний. Не лиш сам знає, як жити, ще й другого повчить. Не до Бруклина, але до краю поїхав, і приїде здоров назад. Бо за два тижні навчився, як жити, навчився не як жити, щоби їсти, але як їсти, щоби жити. На рано молоко, склянка або дві може бути з сушеними овочами. На полудне сира ярина: одна морква, помідор, салата з цетриною і також додати можна овочів, як яблоко, банена, або пічес і з одним кавальчиком разового хліба. На вечеру лише трошка заварену ярину, як спінач, горох і т. п. і яйце, та склянку молока. Все це на день коштує пересічно 34 ц. Те все, що навчився Сторощук їсти в Фізично-Культурнім Інституті і від чого він не лише виздоровів, але дістав енерґію до життя, до діла і лише тепер пізнав, що він жиє на світі, жиє весело.

П. С. Я також сьогодня на подібну їжу стратив лиш 20 ц. У вечір по роботі ще тільки енергії мав, що пішки пішов на 34 улицю і трета евеня, подивитися на той реставрант МекФедина, що то за один цент дає одну страву, що за 4 центи можна добре наїстися. Так мені та фізична культура подобалася, що я подорозі задумав написати до Вістей з Січового Базару і не зчутився, коли зїв за той час цілий фунт оріхів за 38 ц.

(Огол.)

З ЖІНОЧОГО РУХУ.

УКРАЇНСЬКА ЖІНОЧА ГРОМАДА У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ З ОСІДКОМ В ЛІБЕРЦІ.

Чисельна скількість Українців у північній Чехії, а зокрема в Ліберці, є одружена з чужинками, яким тимсамим Україна стала новою батьківщиною, що вимагає від них виховання своїх дітей в українськім національнім дусі. Але тяжкі еміґраційні умови життя, що примушують їх та їхніх чоловіків заробляти кусок хліба тяжкою фізичною працею, не дають їм можливости самостійно взятися за самоосвіту в українознавстві, а тому загальним явищем є, що діти не розуміють української мови, бо батьки між собою говорять чеською або німецькою мовою.

Почин в утворенню Української Жіночої Громади взяла на себе п. С. Михайлюкова, яка, хоч і не так давно приїхала до Ліберця, помітила ці недостатки й прийшла до переконання, що зберегти дітей для української нації можна лише шляхом українського усвідомлення їхніх матерей, себто те, чого не може зробити чоловік для своєї дружини, через тяжкі еміґраційні умови життя, повинна перебрати на себе організація.

17. І. 1932 року за дозволом дирекції поліції відбулись установчі збори Української Жіночої Громади, де було ухвалено статут і вибрано тимчасову управу в складі: голова п. С. Михайлюкова; секретарі: п. п. А. Фортунова й А. Тхірова; і скарбника Л. Паславська. На установчих зборах ухвалено вступити до Союза Укр. Емігр. Організацій та увійти в звязок з Союзом Українок у Львові.

К. О.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МЕКАДУ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 7, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 17 квітня, в годині 4-тій пополудни, в галі церковній. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Яцула, фін. секр.

ЗІҐЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 377, повідомляє, що мітінг відбудеться в неділю, 17 квітня, в годині 1.30 пополудни, у Михайла Олексяка, 6 Орчард ул. Проситься всіх членів явитись на мітінг і вирівнати свої місячні вкладки, щоби уникнути суспендації. — Мих. Пашко, предс.; Яким Мигелич, фін. секр.; Мих. Гр. Олексяк, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться в суботу, 16 квітня, в годині 7 ввечір, в гали парковій при 29 С. Голмстед ул. Обовязком є кождого члена прибути на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Рівнож проситься всіх членів вирівнати свої залеглости. Взивається тих членів, котрі не приходять на мітінги, щоби відкинули своє гниле недбальство, а більше заінтересувалися народним життям і своєю рідною організацією. — Вас. Зеліско, предс.; Мик. Гладкий, кас.; Ів. Паславський, секр.

ДОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючий мітінг відбудеться 17 квітня, в годині 2-ій пополудни, в гали під ч. 2441 Іст 29 ул. Запрошується всіх членів явитись. Вкладки до У. Н. Союза будесь висилати 27 квітня, перед пейдою, до пейди не можна чекати, бо буде запізно. — Н. Фрелик, предс.; І. Гіль, кас.; Дм. Колачко, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БАЛІ, ЗАБАВИ, ВЕЧЕРНИЦІ И „ВІЛЬНА І САМОСТІЙНА УКРАЇНА".

Декому може дивним видаватися отсей заголовок, який я надав моїм заввагам. Прошу заздалегідь вибачення за таку поведінку, що лучу балі з „вільною і самостійною Україною". Це не є моя вина. Я тільки хочу звернути увагу на те, що дехто робить, а чого не повинно бути.

Хто буває на наших вічах чи виставах, то певно завважить, що в нас дуже легко приходиться кождому говорити про Україну. Набрати можна враження, що кождий тільки і думає, що про Україну і її добро. На яку тему хто не говорив би, то обовязково „всадить" „Україну" до своєї промови, а часами ще й присягу, припечатуючи те все ще й національним гимном.

Річ ясна, що все те не має ніякого глибшого змісту. Бо якби був зміст і була дійсна повага й любов до України, то ми про неї дуже мало би говорили, а більше для неї робили і більшу жертву для неї складали. А що ми замало робимо доброї і дійсно хосенної робити, то заступаємо неробство чи незнання говоренням про Україну, присягами, революційними закликами до боротьби, бо це нас богато не коштує. Наговоримо, тай здається лекше на серці стало. Мовляв, добре й патріотичне діло зробив.

Тим то й на говоренню дуже часто в нас і кінчиться. Бо говорити ми вміємо. Це для нас не першина. Це вже від довгих десяток літ говоримо, співаємо, закликаємо, Шевченковий заповіт торжественно співаємо, Україну від Кавказу по Сян згадуємо; але коли приходиться за ту Україну не словами, а ділами постояти, не словну, а дійсну революцію робити, то не богато знаходиться охочих. Бо якби були, то сьогодня не були би ми в неволі.

Отсе й повинно заставити кождого розумного чоловіка подумати над тим, що так далі справи вести не можна. Треба нам ставитися дещо серіозніше до справи визволення і до таких важних справ як „вільна й самостійна Україна". А коли ми, як це в нас буває, уважаємо ще такі справи „національною святістю", то тимбільше треба на них уважати. І з тимбільшою треба до них відноситися повагою. Особливо треба цього вже таки вимагати від тих, що хочуть уважати себе високо ідейними громадянами, такими, що готові навіть посвятити життя для вітчини, що є за безпощадну дальшу боротьбу з ворогами, за революцію. Такі одиниці повинні особливо уважати, щоби імя „України" було завжди гідно пошановане. І ті повинні відчути, що хочби на не знати яку гарну ціль хотіли гроші збирати, що на запрошеннях чи закликах на „вечерниці", де „буде музика, і буде можна потанцювати" не повинно бути місця для таких слів як **„Хай живе вільна і самостійна Україна"**. А таке я завважав на однім друкованім запрошенню.

Вірю, що комітет тих „вечерниць" зробив це в найкращій вірі, що хоче дійсно зібрати якусь допомогу революційній боротьбі, але це не оправдує його й ніколи виправдати не може вживати для реклями „вечерниць" таких сильних, поважних, дорогих і святих кличів як „Хай живе вільна і самостійна Україна". Це є клич, з яким умирали ті дійсні революціонери, котрих розстрілювали ляцькі чи московські кати. Це є клич, кинений нашими героями ворогам у ввічі в хвилі їх смерти. І тому цей клич не сміє бути вживаний для ніяких „вечерниць", бо це сором, це є цілковите нерозуміння значіння цього клича, який передали нам наші герої для виразу найвищих почувань народу в найважніших хвилях нашого життя.

Скінчім уже раз з тими дешевими закликами про „кров героїв", які ми подибуємо дуже часто про закликах на представлення, що дуже часто навіть не має нічого спільного з боротьбою і героями, а є, як на глум сміховинкою. А бувають і звичайні заклики на „баль" і там теж пишеться про „визвольну боротьбу" і про „революцію" та „героїв". Хібаж так можна робити?

Думаю, що тепер треба ще дарувати тим, котрі так поступали, бо може не було кому їм відкрити очі на ці промахи, хоч вони і без того повинні були їх знати і відчути. Та коли би такі речі ще раз де повторилися, то обовязком громадянства подати такі випадки до прилюдного відома і публично їх напятнувати.

Б. Яворський.

ПАМЯТАЙТЕ НА АДРЕСУ „ОБЄДНАННЯ".
"OBYEDNANYE,"
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
NEW YORK, N. Y.

ЗВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ.

1) Стрілецький Зїзд.

В неділю, дня 8 травня б. р., в годині 10 рано, відбудеться в Ню Йорку, Н. Й., в Українськім Народнім Домі при 6 улиці, річний Стрілецький Зїзд зі слідуючим порядком нарад:

1) Звіт Управи;
2) Дискусія й уділення абсолюторії;
3) Вибір нової Управи;
4) Військовий Вишкіл;
5) Військовий Альманах;
6) Внесення і запити.

Участь у зїзді може взяти кождий член Стрілецької Громади. При цій нагоді Управа Громади прохає всі Гуртки та поодиноких членів вирівняти свої вкладки.

У всіх справах зїзду голоситися негайно на адресу:

Ukrainian Legion,
P. O. Box 578, Philadelphia, Pa.

2) Стрілецький Вечір.

Традиційний Стрілецький Вечір для прибувших на Зїзд членів Стр. Громади відбудеться в суботу, дня 7 травня, під зарядом Жіночого Товариства при Стр. Громаді та Гуртка ч. 2. Участь у Стрілецькому Вечорі можуть взяти теж гості, запрошені членами Громади.

По всі інформації в справі вечора голоситися до секретаря Гуртка ч. 2 на адресу:

Mr. Jacob Hawrylko,
109 St. Marks Pl.,
New York, N. Y.

3) Видання Військового Альманаха.

Управа Громади подає отсим до відома українським організаціям та громадянам, що перша частина Військового Альманаха, а саме книжка д-ра Коберського п. н. „Значіння України в Міжнароднім Господарстві" вже друкується в українській мові. Рівнож підготовляється англійське видання.

Книжка Коберського одержала першу нагороду в конкурсі, розписаним Рідною Школою, з доручення Стрілецької Громади. Своїм змістом ця книжка потрібна кождій українській родині та кождій бібліотеці.

Управа Стрілецької Громади прохає всі українські організації, які бажалиб замовити собі цю книжку (ціна 50 цнт.), щоби вислали замовлення негайно на вище подану адресу Громади.

Управа Укр. Стрілецької Громади.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Перший поцілунок.

— Мій чоловік був такий скромний, що вперше поцілував мене щойно після шлюбу, — хвалиться молода жінка перед приятелькою.

— О, я чула навіть, що він поцілував тебе вперше щойно тоді, як дістав від твого батька чек на першу рату посагу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(9)

Коли перші дикуни, що покинули Еріка фон Гарбена, пренисли відомости до Тарзана, які змусили його піти на відшукання слідів молодого фон Гарбена, то він сам уже прямував далі в невідомі краї. Фон Гарбен лишився один, коли від нього втікли не лише вояки-дикуни, але й його слуги та найближча варта, а разом з ними й слуга Кабула.

Фон Ерік, переглянувши свій табор, побачив, що втікачі забрали все, що він мав для своєї подорожі. Вони навіть усю його зброю й набої захопили з собою. Лише припадково лишився невеликий револьвер та при нім ті набої, що були в паску. Тепер він лишився сам у дикій місцевости, а ще до того без ніяких запасів та без зброї.

Він роздумуючи дивився на високі гори, що перед ним пнялися аж до хмар. Він уже багато дороги пройшов, щоб дійти до цих гір, а за ними думав побачити таємничу країну. Й тепер, коли він уже стояв на порозі свого успіху, лишився сам. Вертатися назад, чи йти вперед? Ось та проблема, яка перед ним повстала. Може зараз за горами знайдеться щось важного й таємничого?

Йти назад, уже по знаному шляху, не було цікаве для молодого Гарбена. Несвідомість і небезпека його не лякали, а навпаки, притягали до себе. Тому рішення його було йти вперед за ті гори, назустріч таємничому й невідомому. Він одного ранку вирушив у дальну дорогу, захопивши з собою рештки запасів, які випадково лишилися йому.

—o—